

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W KRAKOWIE**

RKR-411-4/07/MS- /08

Kraków, dn. 30 stycznia 2008 r.

DECYZJA Nr RKR - 4/2008

Na podstawie art. 105 § 1 k.p.a., w związku z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.), w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 w/w ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 z późn. zm.),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

umarza się postępowanie antymonopolowe wszczęte na wniosek Bożeny Paluch wykonującej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo–Usługowa COSSMA w związku z podejrzeniem nadużywania przez VEOLIA TRANSPORT PODKARPACIE Sp. z o.o. (poprzednio: Polska Komunikacja Samochodowa CONNEX Łańcut Sp. z o.o.) z siedzibą w Łańcucie pozycji dominującej na lokalnym rynku udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na terenie dzierżawionego przez nią dworca autobusowego w Łańcucie poprzez niewyrażenie zgody na korzystanie przez Bożeną Paluch z przystanków położonych na tym dworcu i nakazuje się jej zaniechania.

UZASADNIENIE

W dniu 29.06.2006r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura UOKIK w Krakowie – zwanego dalej „organem antymonopolowym” wpłynął wniosek Bożeny Paluch wykonującej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo–Usługowa COSSMA z siedzibą w Rzeszowie, przy ul. Morgowej 71 – zwanej dalej „Wnioskodawcą” - o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Powiatowi Jarosławskiemu, Polskiej Izbie Gospodarczej Transportu Samochodowego i Spedycji, Miastu Łańcut oraz Polskiej Komunikacji Samochodowej CONNEX Łańcut Sp. z o.o. pod zarzutem stosowania praktyk ograniczających konkurencję. Po uzupełnieniu wniosku, organ antymonopolowy wszczął postępowanie wyjaśniające w przedmiotowej sprawie.

Złożony przez Wnioskodawcę wniosek został następnie ograniczony przez niego pismem z dnia 9.10.2006r. Po ograniczeniu i doprecyzowaniu wniosku, Wnioskodawca zażądał ostatecznie wszczęcia postępowania antymonopolowego przeciwko:

- Powiatowi Jarosławskiemu - pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą antymonopolową z 2000r.”, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania komunikacji autobusowej na terenie powiatu poprzez przeciwdziałanie rozwojowi konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych polegające na odmowie uzgodnienia wydania zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych na linii Rzeszów – Przeworsk – Jarosław.
- Miastu Łańcut - pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 i 5 w/w ustawy, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku dysponowania przystankami autobusowymi poprzez narzucanie rażąco niskich opłat za wjazd na przystanki na placu przy ul. Piłsudskiego i Cetnarskiego oraz przeciwdziałanie rozwojowi konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych, polegające na odmowie udostępnienia Wnioskodawcy przystanków autobusowych położonych na tym placu oraz
- Polskiej Komunikacji Samochodowej CONNEX Łańcut Sp. z o.o. – zwanej dalej „Spółką” - pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 5 w/w ustawy, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku zarządzania dworcem autobusowym w Łańcucie poprzez przeciwdziałanie rozwojowi konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych polegające na odmowie udzielenia Wnioskodawcy zgody na korzystanie z tego dworca.

Po przeanalizowaniu zebranego materiału dowodowego organ antymonopolowy zamknął w dniu 30.01.2007r. postępowanie wyjaśniające, uznając, iż zebrany materiał dowodowy może uzasadniać podejrzenie, że odmowa przez Spółkę udostępnienia przystanków autobusowych położonych na dworcu autobusowym dzierżawionym przez Spółkę może ograniczać konkurencję. W związku z powyższym w dniu 15.02.2007r. wszczęte zostało przeciwko Spółce postępowanie antymonopolowe pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy antymonopolowej z 2000r., tj. stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na terenie dzierżawionego przez Spółkę dworca autobusowego w Łańcucie poprzez niewyrażenie zgody na korzystanie przez Bożeną Paluch z przystanków położonych na tym dworcu.

W przypadku zarzutów przeciwko Miastu Łańcut wszczęte zostało odrębne postępowanie antymonopolowe o sygnaturze RKR-411-3/07/MS, natomiast w przypadku Powiatu Jarosławskiego brak było podstaw prawnych i faktycznych do wszczęcia postępowania antymonopolowego i w związku z tym w dniu 10.04.2007r. organ antymonopolowy prawomocną decyzją nr RKR-28/2007 odmówił wszczęcia postępowania antymonopolowego pod zarzutem stosowania praktyk ograniczających konkurencję.

Odnosząc się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego i przedstawionego zarzutu, Spółka – stwierdziła, że zarzuty podniesione przez Wnioskodawcę nie są uzasadnione, a Spółka nie podejmowała działań ograniczających konkurencję. Pismem z dnia 24.07.2006r. (znak: DO/252/2006) potwierdziła fakt odmowy udzielenia zgody Wnioskodawcy na korzystanie przez niego z przystanków autobusowych położonych na dzierżawionym przez Spółkę od Miasta Łańcut dworcu autobusowym. Wyjaśniła ponadto, że powyższa odmowa była podyktowana koniecznością ochrony własnych interesów Spółki, albowiem planowane przez Wnioskodawcę godziny odjazdów z Łańcuta stanowiłyby zagrożenie dla już istniejących linii regularnych obsługiwanych

przez Spółkę i spowodowałyby drastyczny spadek przychodów oraz utratę klientów. Spółka podniosła, że planowaną przez Wnioskodawcę trasę obsługują także inni przewoźnicy, jak PKS Leżajsk Sp. z o.o., PKS Jarosław S.A., lub PKS Przemysł Sp. z o.o. W ocenie Spółki działania Wnioskodawcy stanowią czyn nieuczciwej konkurencji, albowiem Wnioskodawca chce korzystać z przystanków położonych na dworcu autobusowym, zarządzanym przez Spółkę, odmawiając jednocześnie dostosowania swojego rozkładu jazdy do rozkładu stosowanego przez Spółkę. Ponadto Spółka wyjaśniła, że opłaty za korzystanie z dworca przez przewoźników zostały ustalone na zbliżonym poziomie i podlegają zatwierdzeniu przez Burmistrza Miasta Łańcuta, stosownie do postanowień zawartej umowy dzierżawy. Kolejnym pismem z dnia 26.02.2007r. Spółka podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, podnosząc dodatkowo, że jest wprawdzie obowiązana umożliwić korzystanie z dworca innym przewoźnikom, jednakże ma prawo pobierać z tego tytułu opłaty, a właśnie wysokość opłat była kwestionowana przez Wnioskodawcę.

Pismem z dnia 11.06.2007r. (znak: DO/69/2007) Spółka poinformowała, że na mocy uchwały nr 1/2007 Zgromadzenia Wspólników z dnia 21.02.2007r. dokonana została zmiana firmy Polskiej Komunikacji Samochodowej CONNEX Łańcut Sp. z o.o. Aktualne jej brzmienie VEOLIA TRANSPORT PODKARPACIE Sp. z o.o. zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 15.03.2007r.

W toku przedmiotowego postępowania organ antymonopolowy ustalił, następujący stan faktyczny

Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego transportu drogowego osób na podstawie wpisu do ewidencji gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Rzeszowa pod numerem 9717. W związku z planowanym uruchomieniem przewozów regularnych na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław Wnioskodawca wystąpił do Marszałka Województwa Podkarpackiego - o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych na tej trasie, stosownie do treści art. 18 i nast. ustawy z dnia 6 września 2001r. transporcie drogowym (t.j. Dz. U. z 2007r. Nr 125, poz. 874 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o transporcie (...)”.

Ponieważ zgodnie z art. 22 ust. 1 w/w ustawy o transporcie przewoźnik ubiegający się o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w krajowym transporcie regularnym jest zobowiązany dołączyć do wniosku o wydanie takiego zezwolenia:

- rozkład jazdy uwzględniający przystanki, godziny odjazdów, długość linii komunikacyjnej i odległość między przystankami oraz
- potwierdzenie uzgodnienia zasad korzystania z przystanków i dworców autobusowych, dokonanych z ich właścicielami lub zarządzającymi,

Wnioskodawca wystąpił do właściwych podmiotów: gmin, zarządców dróg oraz dworców autobusowych o wyrażenie zgody i uzgodnienie zasad korzystania z należących do nich przystanków i dworców autobusowych.

Wśród podmiotów, do których wystąpił Wnioskodawca było także Miasto Łańcut, do którego zwrócił się pismem z dnia 30.12.2005r. z prośbą o wyrażenie zgody na korzystanie przez niego z przelotowego przystanku autobusowego

w Łąncucie – określanego jako „Rynek” - położonego na placu przy zbiegu ulic Piłsudskiego i Cetnarskiego. W odpowiedzi na powyższy wniosek Miasto - pismem z dnia 12.01.2006r. (znak: BI-5552/2/06) – odmówiło zgody na udostępnienie Wnioskodawcy w/w przystanku, uzasadniając to: ograniczoną przepustowością zatok przystankowych, zaspokojeniem potrzeb komunikacyjnych przez innych przewoźników, którym Miasto zawarło umowy na korzystanie z mienia komunalnego oraz obawą, że zwiększenie liczby przewoźników korzystających z w/w przystanku spowoduje zagrożenie bezpieczeństwa dla samych przewoźników, jak i ich pasażerów. Jednocześnie Miasto poinformowało Wnioskodawcę, że może skorzystać z dworca autobusowego, którym zarządza PKS CONNEX Sp. z o.o. w Łąncucie.

W związku z otrzymaną od Miasta odmową wyrażenia zgody na korzystanie z należących do Miasta przystanków, Wnioskodawca zwrócił się do Spółki pismem z dnia 20.01.2006r.- uzupełnionym pismem z dnia 25.01.2006r. - z prośbą o wyrażenie zgody „na zatrzymywanie się na dworcu autobusowym w Łąncucie”, tj. na korzystanie przez niego z dzierżawionego przez Spółkę dworca autobusowego. Pismem z dnia 31.01.2006r. Spółka odmówiła wyrażenia zgody na korzystanie przez Wnioskodawcę z przedmiotowego dworca. Odmowę uzasadniła faktem, że planowane przez Wnioskodawcę kursy na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław są ustalone zbieżnie z godzinami kursów autobusów Spółki na tej trasie i w związku z tym godzą w jej interesy. Wnioskodawca podjął próbę interwencji u właściciela nieruchomości na której położony jest dworzec autobusowy, zwracając się w dniu 6.02.2006r. o pomoc do Burmistrza Miasta Łąncuta, który ograniczył się jedynie do poinformowania Wnioskodawcy pismem z dnia 21.02.2006r. (znak:BI-5552//06), że postanowienia umowy dzierżawy zawartej ze Spółką nakładają na nią obowiązek udostępniania dworca innym przewoźnikom i nie zawierają żadnych ograniczeń co do korzystania z dworca przez inne podmioty.

W konsekwencji powyższych działań zarówno Miasta, jak i Spółki, Wnioskodawca nie uzgodnił zasad korzystania z przystanków autobusowych na terenie Łąncuta i nie uruchomił planowanej linii autobusowej na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław, albowiem Marszałek Województwa Podkarpackiego decyzją z dnia 28.07.2006r. (znak: DT.II.5432/2/-78/AB/06) odmówił mu udzielenia zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych na tej trasie.

Do dnia wydania decyzji Wnioskodawca nie otrzymał zgody: od Spółki na korzystanie z dworca autobusowego oraz od Miasta na korzystanie z przystanku autobusowego położonego na placu przy zbiegu ulic Piłsudskiego i Cetnarskiego, i nie może uruchomić przewozów regularnych na planowanej trasie.

Na podstawie treści udzielonych przez Spółkę wyjaśnień (dowód: pismo z dnia 24.07.2006r. znak: DO/252/2006, z dnia 26.02.2007r. bez znaku, z dnia 1.06.2007r. znak: DO/65/2007) organ antymonopolowy ustalił, że w Łąncucie znajduje się dworzec autobusowy oraz 17 przystanków autobusowych. Dworzec autobusowy posiada 11 zatok przystankowych i stanowi własność Miasta Łąncut, które wydzierżawiło go Spółce na okres od dnia 1.01.2006r. do dnia 31.12.2008r. na mocy umowy z dnia 22.12.2005r. Zgodnie z treścią par. 3 ust. 3 umowy dzierżawy Spółka została zobowiązana udostępniania dworca autobusowego – tj. nieruchomości stanowiącej przedmiot dzierżawy – innym przewoźnikom za odpłatą, której wysokość będzie ustalana w kalkulacji zatwierdzanej przez Miasto Łąncut. Z przystanków położonych na dworcu autobusowym korzysta – na podstawie zawartych umów - 14 przewoźników wykonujących zarówno

przewozy lokalne, regionalne, jak i krajowe (dalekobieżne), tj. Spółka oraz 13 innych przewoźników (w tym 12 przedsiębiorstw komunikacji samochodowej, tzw. PKS) z terenu województw podkarpackiego, małopolskiego, lubelskiego, śląskiego i świętokrzyskiego. W/w przewoźnicy korzystają z dworca autobusowego na podstawie umów zawartych ze Spółką i uiszczają opłaty w wysokości od 8,50 zł do 9,50 zł za każdy wjazd autobusu na teren dworca lub zryczałtowane opłaty miesięczne wynegocjowane ze Spółką.

Spośród 17 przystanków 13 stanowi mienie komunalne Miasta Łańcuta, a 4 przystanki położone na drodze krajowej nr 4 (po jednym w każdym kierunku na 614 km i 617 km drogi), są zarządzane przez zarządcę drogi krajowej, tj. Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie. Umowy z Miastem Łańcut o korzystanie z mienia komunalnego tj. przystanków należących do gminy, zawarli: Spółka oraz 17 innych lokalnych przewoźników, którzy z tytułu korzystania z mienia komunalnego uiszczają opłaty w wysokości 0,64 zł netto za każdy wjazd. Wśród tych 17 przewoźników żaden nie korzysta z przystanków położonych na dworcu autobusowym. Przystanki te przeznaczone są głównie do obsługi ruchu lokalnego, ponieważ w Łańcutcie w 1996r. roku została zlikwidowana Miejska Komunikacja Samochodowa i przewozy na terenie gminy wykonują wyłącznie prywatni przewoźnicy. (dowód: pismo z dnia 24.07.2006r. znak: BI-5552/33/06). Z przystanków zarządzanych przez GDDKiA mogą natomiast korzystać wszyscy przewoźnicy po spełnienie określonych przez zarządcę warunków. (dowód: pismo GDDKiA z dnia 16.02.2006r. znak: GDDKiA O/Rz-6h/4252/16/2006).

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny, organ antymonopolowy zważył, co następuje:

W dniu 21.04.2007r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007r o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 z późn. zm.), która uchyliła poprzednio obowiązującą ustawę z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.). Jednakże - na mocy art. 131 ust. 1 ustawy 16 lutego 2007r. – do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. i niezakończonych do dnia wejścia w życie nowej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

I. Interes publiczny

Warunkiem koniecznym do wydania decyzji w sprawie nadużywania pozycji dominującej i zastosowania instrumentów prawnych zawartych w ustawie antymonopolowej z 2000r. jest wykazanie, iż w niniejszym stanie faktycznym nastąpiło naruszenie interesu publicznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 1 ust. 1, celem ustawy jest podejmowana w interesie publicznym ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów. Takie określenie jej celu pozwala przyjąć, iż ustawa ma charakter publiczny, służy ochronie interesu ogólnospołecznego i jednocześnie wyłącza możliwość podejmowania przez organ antymonopolowy działań w celu ochrony interesów indywidualnych. W konsekwencji nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilnoprawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ustawy antymonopolowej. Decydować będzie o tym zawsze naruszenie przez przedsiębiorcę - w następstwie stosowania praktyk ograniczających konkurencję - interesu publicznoprawnego, a więc, gdy skutkami jego

działań sprzecznych z tą ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku, wymagające ingerencji ze strony organu antymonopolowego. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który stwierdził, że „postępowanie antymonopolowe nie może dotyczyć spraw jednostkowych” (tak: wyrok z dnia 28.05.2001r. sygn. akt XVII Ama 82/00) oraz określił pojęcie interesu publicznego jako „dotyczącego ogółu a nie tylko określonej grupy, czy tym bardziej interesu indywidualnego podmiotu” (tak: wyroki z dnia 30.05.2001r. sygn. akt XVII Ama 80/00 i z dnia 6.06.2001r. sygn. akt XVII Ama 78/00). Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001r. (sygn. I CKN 1217/98) stwierdził, że „ustawa antymonopolowa ma charakter publicznoprawny, zatem jej celem jest służenie interesom publicznym. Ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji. Nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych (...)”. Ponadto w uzasadnieniu do wyroku z dnia 26.02.2004 r. (sygn. akt III SK 2/04) Sąd Najwyższy dodał, iż „naruszenie indywidualnego interesu, nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy działania Spółki – dysponującej na zasadzie wyłączności przystankami położonymi na dworcu autobusowym w Łańcucie, mogą wywierać skutki na uczestników lokalnego rynku przewozu osób, tj. Wnioskodawcę oraz wszystkich jego faktycznych i potencjalnych konkurentów. Ostatecznie skutki działań Spółki mogą ponadto odczuć również konsumenci, tj. wszyscy pasażerowie korzystający z usług lokalnych przewoźników. W związku z powyższym, pomimo że żądającym wszczęcia postępowania antymonopolowego w niniejszej sprawie jest pojedynczy przedsiębiorca, który - stosownie do art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej z 2000r. – wykazał swój interes prawny, działania organu antymonopolowego ukierunkowane są na ochronę konkurencji, rozumianej jako nieograniczony i równy dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców dostęp do rynku przewozowego. A zatem należy uznać, iż przedmiotowe postępowanie jest prowadzone w interesie publicznym, a do sprawy mają zastosowanie przepisy tej ustawy.

II. Strony jako przedsiębiorcy

Zgodnie z treścią art. 4 pkt 1 lit. a ustawy antymonopolowej z 2000r. pod pojęciem „przedsiębiorca” - rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.) – obecnie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. nr 173, poz. 1807) – a także m.in. osobę prawną organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o działalności gospodarczej.

Bezsporne jest, że zarówno Wnioskodawca, jak i Spółka są przedsiębiorcami. W przypadku Wnioskodawcy jego status prawny wynika z faktu wykonywania indywidualnej działalności gospodarczej na własny rachunek na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Spółka jest natomiast osobą prawną i działa na podstawie konstytutywnego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

III. Rynek właściwy i pozycja rynkowa Spółki

Stosownie do art. 4 pkt 8 w/w ustawy, rynkiem właściwym jest rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości (...) są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Zgodnie z powyższą definicją rynek właściwy został ograniczony do towarów i terytorium, które w danej sprawie mają znaczenie z punktu widzenia konkurencji i uczestników rynku. Pod pojęciem towaru – zgodnie z art. 4 pkt 6 ustawy – rozumie się rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane.

W niniejszej sprawie występują powiązane ze sobą dwa rynki właściwe spełniające powyższe przesłanki. Pierwszym z nich jest rynek, na którym konkurencja, w wyniku działań Spółki, mogła zostać - zdaniem Wnioskodawcy zagrożona, drugim - rynek, na którym Spółka swojej pozycji nadużyła, zagrażając tej konkurencji.

Z uwagi na podane w opisie stanu faktycznego uwarunkowania prawne i faktyczne, pierwszym rynkiem właściwym, tj. tym, na którym konkurencja została – jak zostanie wykazane - zagrożona, jest lokalny rynek przewozów regularnych na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław.

Definiując ten rynek od strony przedmiotowej (produktowej) należy mieć na uwadze przepisy ustawy o transporcie (...), zgodnie z którym przewozy regularne są wykonywane w określonych odstępach czasu i określonymi trasami (art. 4 pkt 7), a wsiadanie i wysiadanie pasażerów odbywa się tylko na przystankach określonych w rozkładzie jazdy (art. 18b ust. 1 pkt 3) oraz należność za przejazd jest pobierana zgodnie z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości, z uwzględnieniem obowiązujących ulg ustawowych i umownych (art. 18b ust. 1 pkt 4). W konsekwencji powyższej regulacji nie jest możliwe uznanie przewozów wykonywanych na różnych trasach za substytuty, a zatem każda trasa, na której wykonywane są przewozy regularne stanowić będzie odrębny rynek, bowiem wyłącznie przewozy wykonywane na tej trasie będą uznawane przez pasażerów za substytuty, a przewoźnicy działający na niej – za konkurentów. Substytutem powyższej usługi przewozowej nie będą także inne rodzaje przewozów, a zwłaszcza przewozy okazjonalne, ponieważ są one wykonywane na innych zasadach, tj. przewoźnicy okazjonalni nie mogą korzystać z przystanków, nie muszą wykonywać przewozów wg rozkładu jazdy, ani stosować cenników oraz ulg. W uwagi na ograniczony pod względem geograficznym zasięg rynku rynek właściwy będzie rynkiem lokalnym, wyznaczonym przez miejscowości, w których znajdują się przystanki: początkowy, przelotowy i końcowy.

Analizowany rynek jest rynkiem konkurencyjnym, na którym działają przewoźnicy regularni, w tym Spółka. Na rynek ten zamierza wejść także Wnioskodawca, który planuje uruchomienie przewozów na tej trasie. Bariery wejścia na tak określony rynek jest dla przewoźników, w tym także Wnioskodawcy, odmowa udostępnienia przystanków, która może być jedną z przyczyn odmowy wydania bądź nieuzyskania zezwolenia właściwego organu, tj. Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Drugi z występujących rynków właściwych, tj. ten na którym Spółka posiada pozycję dominującą zdefiniowany został przez rodzaj i zasięg działalności prowadzonej przez Spółkę na podstawie umowy dzierżawy dworca autobusowego. Spółka bowiem może korzystać dla swoich potrzeb z dzierżawionego dworca, jednakże w zamian jest zobowiązana do utrzymywania go, przeprowadzania remontów oraz do udostępniania dworca - a zwłaszcza położonych na nim przystanków – innym przewoźnikom. Należy zatem rozważyć, czy udostępnianie przystanków na dworcu autobusowym w Łańcucie stanowi odrębny lokalny rynek właściwy w rozumieniu art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, czy też jest częścią większego rynku lokalnego, jakim byłby rynek udostępniania przystanków autobusowych w Łańcucie, a zatem czy substytutami – z punktu widzenia przewoźników - przystanków na dworcu autobusowym mogą być przystanki należące do Miasta Łańcuta i GDDKiA.

Wszczynając postępowanie, organ antymonopolowy miał na uwadze, iż w toku postępowania wyjaśniającego została uprawdopodobniona dominująca pozycja Spółki na tak zdefiniowanym rynku właściwym, przyjmując przy tym założenie, że – ze względu na specyfikę prowadzenia takiej działalności - mogą istnieć przesłanki, wobec których udostępnianie przystanków na dworcu autobusowym w Łańcucie stanowi odrębny rynek właściwy.

Rozważając powyższy problem należy zwrócić uwagę na okoliczność, że dworzec autobusowy obejmuje nie tylko przystanki przeznaczone do wsiadania i wysiadania pasażerów, ale także całą infrastrukturę dworcową umożliwiającą pasażerom nabycie biletów, oczekiwanie na autobus, a przewoźnikom – dłuższe postoje autobusów w oczekiwaniu na odjazd. Natomiast przystanki na terenie miasta umożliwiają jedynie wsiadanie i wysiadanie pasażerów. Istotne znaczenie ma także kwestia rodzaju przewoźników korzystających zarówno z dworca autobusowego, jak i przystanków. Z dworca korzystają: Spółka i 13 innych przewoźników, wykonujących przewozy lokalne, regionalne, a nawet krajowe na trasach dalekobieżnych pomiędzy województwami z terenu Polski południowej i południowo-wschodniej. Natomiast z przystanków na terenie Łańcuta korzystają: Spółka i 17 przewoźników wykonujących przewozy lokalne w granicach Powiatu Łańcuckiego i powiatów ościennych.

Istotną okolicznością, wpływającą na ocenę rynku, jest to, że Wnioskodawca po uzyskaniu odmowy udostępnienia przystanków należących do Miasta wystąpił – mimo różnicy w wysokości opłat za korzystanie z przystanków – do Spółki o udostępnienie mu przystanków na terenie dworca autobusowego. Dodatkowo podkreślenia wymaga, że o udostępnienie przystanków może zwrócić się każdy przewoźnik, co wynika wprost z treści umowy dzierżawy. Powyższe fakty wskazują, że w okolicznościach niniejszej sprawy dla przewoźników wykonujących przewozy lokalne lub regionalne przystanki na dworcu autobusowym mogą stanowić alternatywę dla przystanków należących do Miasta lub GDDKA, co oznacza, iż są one w tym przypadku substytutami. W tym stanie rzeczy nie istnieją uzasadnione podstawy, aby przyjąć, że przystanki na dworcu autobusowym w Łańcucie tworzą odrębny rynek produktowy, albowiem prowadziłyby to do nieuzasadnionego zawężenia rynku właściwego.

Dokonując ostatecznej analizy sprawy, organ antymonopolowy uznał zatem, że lokalny rynek udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na terenie dzierżawionego przez Spółkę dworca autobusowego nie jest w niniejszej sprawie rynkiem

właściwym, na którym należałoby – w rozważanym przypadku - doszukiwać się nadużycia przez Spółkę pozycji dominującej, które mogłoby prowadzić do ograniczenia konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław. W świetle podniesionych powyżej argumentów rynkiem właściwym produktowo w przedmiotowej sprawie powinien być lokalny rynek udostępniania przystanków autobusowych w Łańcucie. Powyższy wniosek nie wyklucza jednakże możliwości uznania - w innych okolicznościach faktycznych - przystanków na dworcu autobusowym za odrębny rynek właściwy.

Ustalając udział na tak wyznaczonym rynku właściwym, należy zwrócić uwagę, że spośród 18 przystanków – tj. 17 przystanków oraz dworca autobusowego – na terenie Łańcuta 13 stanowi własność Miasta (72%) i jest przez niego zarządzanych. Pozostałe 28% rynku zajmują 4 przystanki zarządzane przez GDDKiA oraz przystanki na dworcu autobusowym dzierżawionym przez Spółkę, której udział w tak określonym rynku wynosi 5%. A zatem udział ten nie przekracza ustawowej granicy 40%, powyżej której zachodzi domniemanie posiadania pozycji dominującej (art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej z 2000r.), stanowiącej warunek wszczęcia postępowania antymonopolowego i stwierdzenia stosowania zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję.

Stosownie do treści art. 80 ustawy antymonopolowej z 2000r., do postępowania przed Prezesem Urzędu - w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie, stosuje się przepisy K.p.a. Zgodnie z art. 105 k.p.a., jeżeli postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. W świetle stanowiska doktryny bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie co do jej istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracji. (vide: B. Adamiak, J. Borkowski, „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz” C.H. BECK 1996, str. 462).

W przedmiotowej sprawie przesłanką umorzenia postępowania antymonopolowego, przemawiającą za jego bezprzedmiotowością, jest brak – po stronie Spółki - pozycji dominującej na rynku właściwym, a zatem brak podstaw do oceny jej zachowań pod kątem jej nadużycia. Przesłanka ta (brak pozycji dominującej) została ujawniona dopiero w toku postępowania antymonopolowego, po weryfikacji zarzutów i argumentów przedstawionych przez strony oraz prawidłowym ustaleniu rynku właściwego.

Mając na uwadze ustalenia postępowania antymonopolowego oraz fakt, że ustawa antymonopolowa nie zawiera przepisów, które należałoby zastosować w powyższych okolicznościach (w sprawie nie wystąpiły przesłanki, które nakazywałyby umorzenie postępowania w trybie art. 67 ustawy), orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o antymonopolowej z 2000r.w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 z późn. zm.) oraz art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie (31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5).

Z up.
Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Otrzymują:

1 x Pani Bożena Paluch Firma Handlowo –Usługowa COSSMA, ul. Morgowa 77, 35-301 Rzeszów

1 x VEOLIA TRANSPORT PODKARPACIE Sp. z o.o. Wola Dalsza 368, 37-100 Łańcut

1 x a/a